

ONKOLOŠKI
INŠTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

Kirurški posegi v onkoloških predkliničnih raziskavah

Simona Kranjc

Oddelek za eksperimentalno onkologijo

Kirurški posegi

Metoda dorzalnega okna

- Opazovanje normalnih in tumorskih žil z intravitalno mikroskopijo pri miših.
- na hrbtni kirurško namestimo okvir iz titana, ki objema dve plasti kože. V eni izmed plasti kože je izrezana luknja, ki omogoča vizualni dostop do žilja in tkiva druge plasti kože, v kateri lahko raste tumor.
- uporabno 2 – 3 tedne, potem pa se začne regeneracija tkiva v oknu.

- zmeren poskus
- do 20 minut

O

Ekscizija tumorja in spremljanje metastaz

- Opazovanje učinka različnih terapij na izrast zasevkov pri miših.
- Pri tej metodi je induciran podkožni tumor na hrbtni ali bočni strani miši, ki ga kirurško izrežemo skupaj s kapsulo, podkožjem in kožo.
- Ob popolni odstranitvi tumorja lahko izrast zasevkov pričakujemo v 1 – 3 tednih, odvisno od hitrosti rasti izbranega tumorskega modela.

- zmeren poskus
- do 10 minut

Metoda celjenja ran

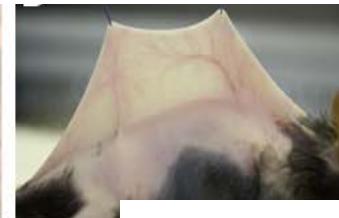
- Opazovanje hitrosti celjenja ran ter s tem uspešnost antiangiogenih terapij.
- V primerjavi s klasično metodo vzpostavitve ran, rano fiksiramo s silikonskim obročem, ki prepreči hitrejše celjenje ran zaradi kontrakcije kože.
- Celjenje spremljamo do 14 dne oz. tudi dlje po potrebi.

- zmeren poskus
- do 10 minut

Kirurški posegi

Metoda dorzalnega okna

1. Priprava živali in namestitev dorzalnega okna

Ekscizija tumorja in spremljanje metastaz

1. Izrez tumorja

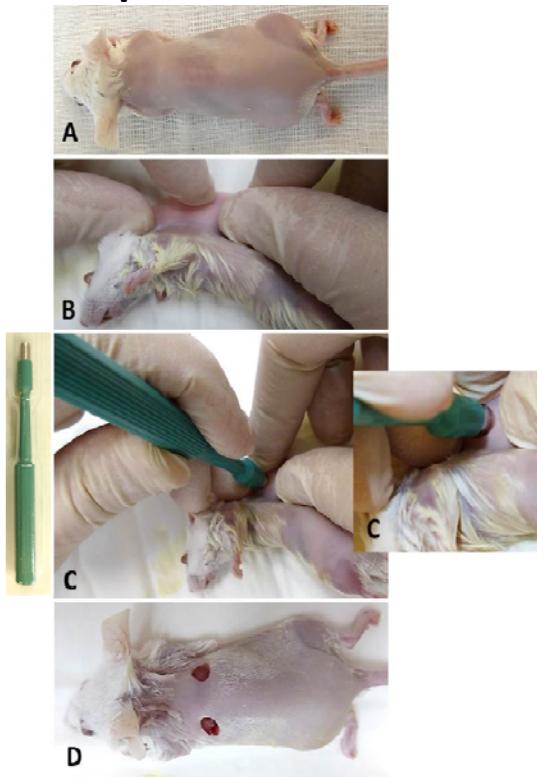
2. Čiščenje rane

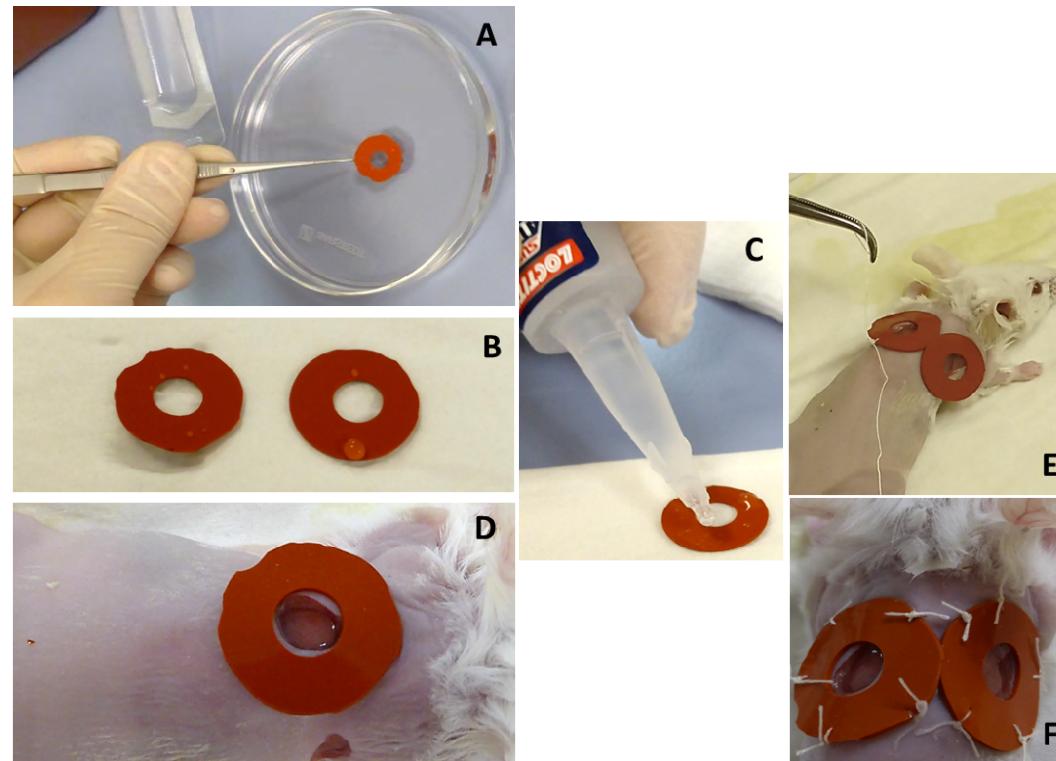
3. Oskrba rane

Metoda celjenja ran

1. Vzpostavitev rane

2. Namestitev in fiksacija silikonskega obroča

3. Prekrivanje rane

O

Nega pred operacijo

Kirurška anestezija:

- dolgo delujoča anastezija (zaspijo po 5 minutah, drži 90 min, zbijanje do 3 ur)
- mešanica:

1 mg/ml ketamin; Narketan (ali Bioketan) 10; Vetoquinol AG, Ittigen, Švica

5 mg/ml ksilazin; Chanazine; Chanelle Pharmaceuticals Manufacturing Ltd, Loughrea, Irska

0,4 mg/ml acepromazin; Promace ; Boehringer Ingelheim, St. Joseph, ZDA

- Intraperitonealna aplikacija glede na težo živali:

Teža miši (g)	Mišja linija			
	C57BL/6	SKH1	BALB/c	SCID
< 17,5	NE!	NE!	NE!	80 µl
17,5 – 18	60 µl	60 µl	65 µl	85 µl
18,1 – 18,5	65 µl	65 µl	65 µl	90 µl
18,6 – 19,5	70 µl	70 µl	70 µl	95 µl
19,6 – 20,5	80 µl	80 µl	75 µl	100 µl

Doza:
4.7 mg/kg ketamin
23.6 mg/kg ksilazin
1.9 mg/kg acepromazin

Doza:
3.3 mg/kg ketamin
16.7 mg/kg ksilazin
1.3 mg/kg acepromazin

- **Britje** (brivnik Wahl) in **depilacija** (depilacijska krema Veet)
- **Razkuževanje** kirurškega polja na miši (z jodovo raztopino Braunoderm (B. Braun Melsungen AG, Nemčija) ali 70% etanolom), ki ga osušimo s sterilno gazo, da se žival ne podhladi
- **Termorekulacija:** uporaba grelnih blazin (FIR Therapeutic Pad, MHP-E1220), segretega gela, pokrivanje depiliranega področja z gazami
- Zaščita oči z umetnimi solzami (Visimed gel, TRB Chemedica, Geneva, Švica)

Nega med operacijo

- primerna temperatura v prostoru (22-23°C)
- rektalno merjenje temperature (TCU 035,27S, Cheshire, UK)
- termoreguacija: uporaba grelnih blazin (FIR Therapeutic Pad, MHP-E1220) ali gelov, ki jih segrejemo

- zaščita oči z umetnimi solzami (Visimed gel, TRB Chemedica, Geneva, Švica)

Nega po operaciji

- Šive namažemo z bivacinom (Bivacyn mazilo, Lek d.d., Ljubljana, Slovenija).
- Dorzalno okno očistimo s fiziološko raztopino.
- Rano prekrijemo s Tegaderm vodooodpornim prosojnim obližem.
- Skozi Tegaderm injiciramo nad rano fiziološko raztopino (prvi in drugi dan oz. po potrebi).
- **analgezija:**
  - Injiciranje v tibialno mišico obeh zadnjih okončin, v vsako po 25 µl
  - **butorfanol 0,3 mg/kg** (Torbugesic, Fort Dodge Animal Health, Fort Dodge, Iowa, ZDA)
- **ogrevanje** (prostor ogret 22°-23°C, dodatno ogrevanje živali z IR lučko)
- **Nastanitev miši**
  - Pokrijemo telo živali s staničevino
  - Kletka z večjo količino stelje
  - Namočena hrana v petrijevki (hidracija)
- **Opazovanje** živali med prebujanjem in še vsaj 2 uri zatem na dan posega, ko so že budne (gibanje, telesna temperatura)
- po 24 in 48 h ponovna aplikacija analgetika. Postopek ponovimo tudi po 48 h glede na počutje živali.
- po 24 h ponovna apliciramo bivacin na šive oziroma rano. Postopek ponovljamo več dni zapored, če je to potrebno.

O

Opazovanje in beleženje bolečine

Vsakodnevno spremjanje splošnega počutja živali:
spremljanje telesne teže (konzumiranje vode in hrane), gibanje, drža, barva dlake

Klinično opazovanje/ocenjevanje

Znak	Opis	Ocena
Oglašanje	Ni oglašanja	0
	Izzvano oglašanje med ravnanjem z živaljo	1
	Neizzvano oglašanje, povezano z bolečino	2
Aktivnost	Interakcija z vrstniki, normalno gibanje in obnašanje, radovednost, odzivnost, normalni izzvani vzorci obnašanja (pobeg ob približanju)	0
	Prekinitev dejavnosti, skromen vedenjski vzorec, tudi če je izvan, zmanjšano uživanje hrane in vode	1
	Neodzivna, zaspana, neuživanje hrane in vode	2
Izgled kožuščka	Svetleč, gladek kožušček	0
	Svetleč kožušček, delna piloerekcija	1
	Nesvetleč, nagrbančen kožušček, pilorekacija	2
Dehidracija	Normalna napetost kože	0
	Zmanjšana napetost kože (ostane kožna guba)	1
Navezovanje stikov	Normalno	0
	Zmanjšano, neočiščen analni predel	1
	Ni navezovanja stikov, neočiščen analni del in zagozditev fecesa	2
Gibanje	Spontano gibanje, ni gibanja med spanjem, po odprtju kletke ali izzvano gibanje	0
	Počasnejše gibanje	1
	Gibanje le, če je izzvano, opotekajoče, težavno, prisiljeno	2
	Ni gibanja	HKT
Drža	Normalna	0
	Občasno zgrbljena	1
	Zgrbljena, deloma vstran-asimetrična	2
Telesna teža	≤10% maks. teže	0
	11-15% maks. teže	1
	16-20% maks. teže	2
	≥20% maks. teže	HKT

Ko je seštevek 8 se izvede humana končna točka, usmrтitev živali.

Ocena	Ukrepi
2	Pogosteјše opazovanje, dodatki za dobrobit
4	Dodatna oskrba živali; infuzija, dezinfekcija, analgetik
6	Posvet z veterinarjem
8	HKT, usmrтitev živali.

Morebitni zapleti

- Če kirurška anestezija ni dosežena v 5 minutah, dodamo 20 µl pripravljene mešanice anestezije (ponovimo največ 2x).
- Prebujanje živali med postopkom: dodamo še 20 µl mešanice anestezije (ponovimo največ 2x), apliciramo analgetik (50 µl, 0.3 mg/kg butorfanol)
- Če živali pade temperatura pod normalno (36.5°C) povečamo temperaturo grelne blazine oziroma jo ogrejemo z IR lučko
- Neuživanje hrane, vode: injiciranje 500 µl glukoze (5%) pripravljene v fiziološki raztopini intraperitonealno 1×dan
- Če žival ne okreva jo humano usmrtimo

Metoda dorzalnega okna

Metoda celjenja rane

Ekscizija tumorja in spremljanje metastaz

} Analgetik žival potrebuje največ do 3 dni
Nego žival potrebuje največ do 5 dni

Izvajalec poskusa dnevno spremlja in beleži počutje živali ter o tem seznaní vodjo poskusa.

Če prihaja do zapletov po operaciji (neokrevanje...) se posvetujeta izvajalec in vodja poskusa z z veterinarjem.

Vodja poskusa in strokovnjak za dobrobit živali odločata o tem kdaj žival ne potrebuje več dodatne nege.

O